

**Dotychczasowe wyzwania
we wdrażaniu kluczowych instrumentów polityki unijnej
w zakresie ograniczenia dopływu
substancji biogenych pochodzenia rolniczego**

Adriana Dembowska – Departament Planowania i Zasobów Wodnych KZGW

Dyrektywa Rady z 12 grudnia 1991 dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego

wyznaczenie
wód wrażliwych

wyznaczenie OSN,
z których mają miejsce
spływy do wód
wrażliwych

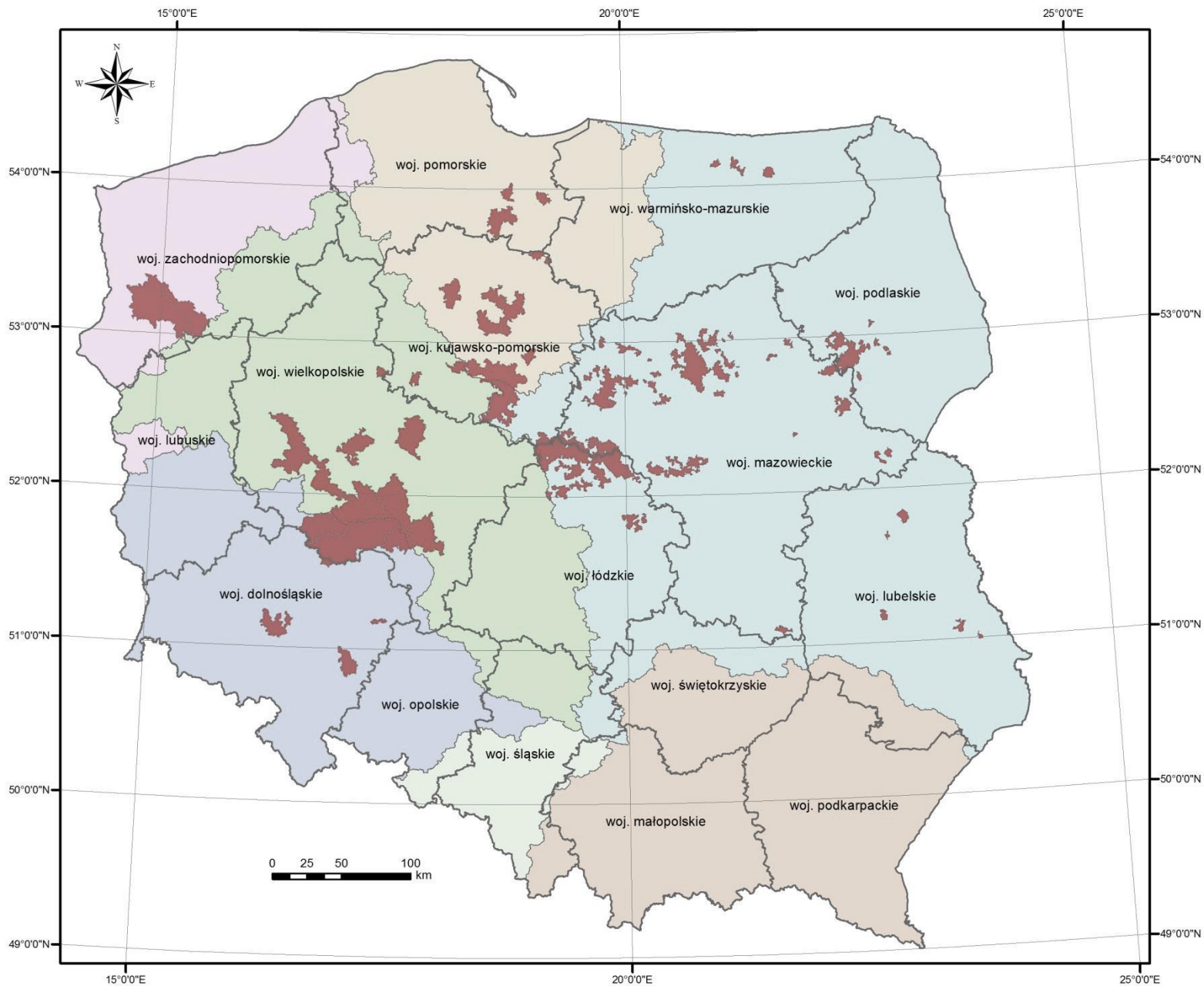
ustanowienie
programów działań
w odniesieniu
do wyznaczonych OSN

OSN 2004-2008 – 2 %
powierzchni kraju

OSN 2008-2012 – 1,49 %
powierzchni kraju

OSN 2012-2016 – 4,46 %
powierzchni kraju

Obowiązujące OSN (2012-2016)

Legenda

 OSN 2012-2016

Nazwa RZGW

- RZGW Gdańsk
- RZGW Gliwice
- RZGW Kraków
- RZGW Poznań
- RZGW Szczecin
- RZGW Warszawa
- RZGW Wrocław

Dyrektywa azotanowa

naruszenie
nr 2010/2063
z 1.10.2010 r.

• odpowiedź
z 2.11.2010 r.

uzasadniona
opinia
do naruszenia
z 25.11.2011 r.

• odpowiedź
z 27.01.2012 r.

skarga
sprawa C-356
z 26.06.2013 r.

• odpowiedź
z 30.09.2013 r.

replika
z 13.11.2013 r.

• duplika
z 23.12.2013 r.

zarzuty KE

niewystarczające wyznaczenie wód,
które są lub mogą być dotknięte zanieczyszczeniami

niewystarczające wyznaczenie OSN

przyjęcie programów działań,
które zawierają środki niezgodne z wymaganiami dyrektywy,
w oparciu o niedostatecznie wyznaczone OSN

niewystarczające uwzględnienie eutrofizacji
jezior i innych zbiorników słodkiej wody

pominięcie eutrofizacji wód morskich

art. 3 ust. 5

„Państwa członkowskie są zwolnione z obowiązku określenia szczególnych stref zagrożenia, jeżeli ustanawiają i stosują **programy działań** określone w art. 5 zgodnie z niniejszą dyrektywą, **na całym terytorium kraju**”

projekt
nowelizacji
PW

~~PROGRAM DZIAŁAŃ
NA CAŁYM
TERYTORIUM KRAJU~~

decyzja
KRM
z 1.08.2013 r.

Polska przy określaniu wód wrażliwych i OSN powinna była uwzględnić eutrofizację Morza Bałtyckiego

Udział polskiego rolnictwa w całkowitym ładunku azotu odprowadzanego do morza z terytorium kraju, wynoszący 48% , jest w sposób oczywisty znaczący

Niewyznaczenie wód wrażliwych, bo eutrofizacja wynika zarówno z działalności rolniczej, jak i zrzutów ścieków z terenów zurbanizowanych i przemysłowych

Niewyznaczenie wód wrażliwych, bo stężenie azotanów jest związane z wcześniejszymi zanieczyszczeniami lub punktowymi źródłami zanieczyszczeń

Zła lokalizacja punktów powierzchniowych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa (niepodłączenie do kanalizacji), brak izolacji studni, brak znaczącej presji rolniczej

Brak zbiorników do przechowywania odchodów zwierzęcych lub zbiorniki nieszczelne (przelewy) to raczej „rażące” zaniedbania w prowadzeniu gospodarki rolnej z punktu widzenia ochrony wód przed wpływem biogenów pochodzenia rolniczego

Dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do ustanowienia okresów zakazu stosowania wszelkich rodzajów nawozów, a nie tylko organicznych

Opracowanie programu działań to NIE wszystko

Dyrektywa azotanowa to NIE wszystko

Ramowa Dyrektywa Wodna/Morska

Oś 2 PROW 2007-13 działanie „Płatności dla obszarów NATURA 2000 oraz związanych z wdrażaniem Ramowej Dyrektywy Wodnej”, planowane 550 mln (450/100)

[2010] 55% gospodarstw < 5h. Średni dochód < 3 tys/ha

NIEzrównoważony rozwój

Nowe prawo wodne? Jeden program działań?

Plany nawożenia dla wszystkich/większości?

Zakwaszenie gleb

-skrajnie może zmniejszyć plony o 25%

- z powodu nieuregulowanego odczynu gleb nie wykorzystuje się z jej zasobów 114,6 tys. ton azotu i 24,2 tys. ton fosforu rocznie

CART:

N 43,610

P 7,480

Szkolenia, edukacja, doradztwo - ZAWSZE

Kontrola

- skuteczna
- przyjazna
- nieuchronna

Rolnik na OSN nigdy nie miał „priorytetu” w dostępie do środków.

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

„NOWA NADZIEJA”???

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Środowiska (84.)
w dniu 13 maja 2014 r.

VIII kadencja

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Rolnictwa i
Rozwoju Wsi
Krystyna Gurbiel:**

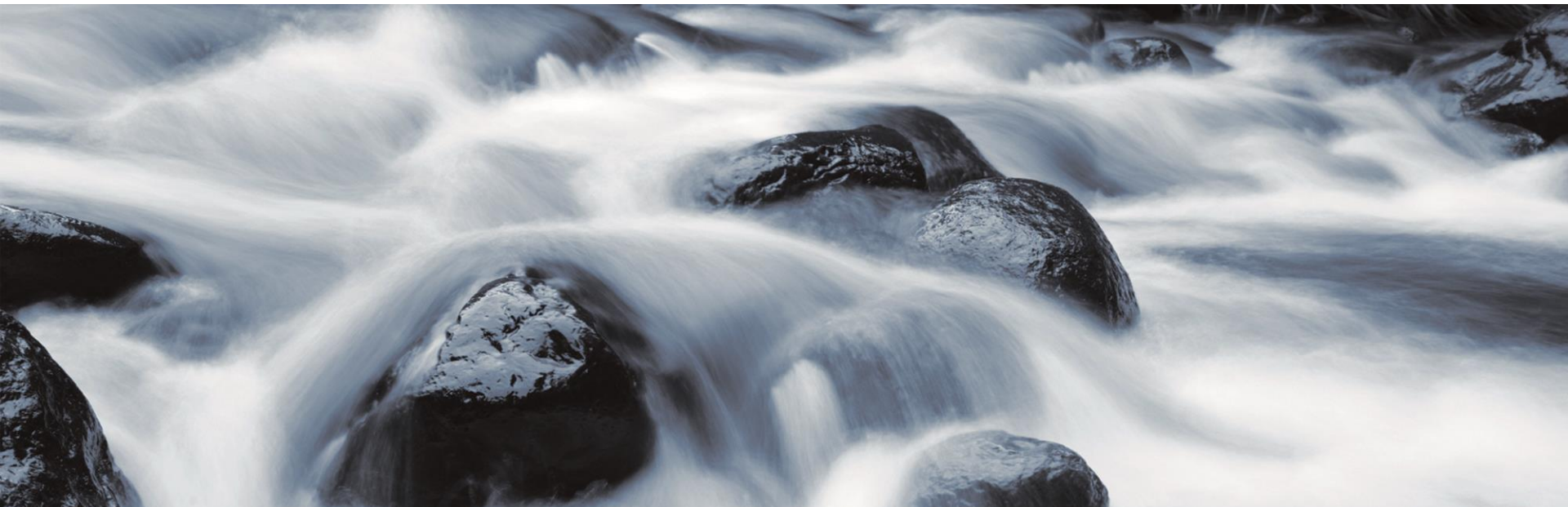
**Co do zasady... [...] jeżeli nie
będzie innego wyjścia, to
oczywiście zrealizujemy
tę dyrektywę tak, jak nam nakaże
Trybunał. Na pewno
nie będziemy płacić kar.**

KZGW

Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

Razem dbamy o przyszłość naszych wód

Dziękuję za uwagę